

“З музикою крізь життя” (до 100 річчя від дня народження Степана Стельмащука)

Серед відомих діячів українського хорового мистецтва Прикарпаття у другій половині ХХ ст. значне місце посідає знаний диригент-хормейстер, музикант-педагог, вчений-фольклорист, дослідник-музикознавець, активний подвижник на ниві української культури, засновник і керівник відомої в Україні та за її межами народної чоловічої хорової капели «Бескид» Степан Стельмащук. Авторські композиції, народні пісні в його обробках у виконанні відомих хорових колективів та ансамблів України і нині милують слух численних шанувальників українського вокально-хорового мистецтва.

Біографія

Степан Стельмащук народився в селі Скородинцях над Серетом 8 жовтня 1925 року. Степан Стельмащук походив з інтелігентної мистецької родини, в якій шанувалася народна пісня і хоровий спів, що і вплинуло на вибір професії музиканта та педагога.

Музичну освіту отримав спочатку у Львівському музичному училищі (1950—1954), а потім у Львівській консерваторії (1954—1959, диригентсько-хоровий факультет, клас В. Василевича, М. Антківа). Будучи студентом 3-го курсу консерваторії, С. Стельмащук одночасно став керівником хору студентів музично-філологічної спеціальності Львівського педагогічного інституту, який з січня 1960 р. перебазувався до Дрогобича.

В Дрогобичі С. Стельмащук працював у педагогічному інституті імені І. Франка на музично-педагогічному факультеті. Як талановитий диригент він був засновником багатьох хорових колективів. Він керував хором юнаків і дівчат

села Скородинці Чортківського району (1943), хором Магдебурського Будинку Офіцерів радянської армії (1947-1949, жіночий і мішаний), церковним мішаним хором в селі Скородинцях (1949-1950), хором дівчат Львівського медичного училища (1951-1956), студентським хором Львівського педагогічного інституту (1955-1960), студентським самодіяльним хором Дрогобицького педагогічного інституту (1960-1966), Народним чоловічим хором "Прометей" Львівського університету (2001-2003). Особливе місце серед усіх цих хорів займає чоловіча хорова капела "Бескид" Дрогобицького педагогічного інституту, якою С. Стельмахук керував протягом 37 років.

Цікаво те, що С. Стельмахук був особистістю надзвичайно зосередженою, допитливою і відданою улюбленій справі. Працюючи у різних сферах виконавство, педагогіка, наука – він завжди намагався все робити дуже довершено, обдумуючи кожну дрібницю і разом з цим творити великі й добрі справи у кожній ділянці свого творчого життя.

Степан Стельмахук є автором великої кількості навчальних посібників і книг, серед яких "Гармонічний аналіз хорових партитур: Посібник для вищих навчальних закладів Міністерства освіти" (Дрогобич, 1995). "Педагогічні пісні: Практичні матеріали для вчителів середніх і загальноосвітніх шкіл" (К., 1997), "Зі знаком Його доброти: Спогади про Станіслава Людкевича" (Дрогобич, 1991) "Дмитро Котко та його хори: Статті, рецензії, спогади, документи" (Дрогобич, 2000). Він друкував у періодичних виданнях цікаві спогади про Василя Барвінського, Романа Сімовича, Євгена Козака та багатьох інших українських митців.

С. Стельмахук плідно працював і як композитор. Він написав музику на поезії Т. Шевченка, М. Шашкевича, С. Руданського, М. Старицького, І. Франка, Уляни Кравченко, Б. Грінченка, Р. Купчинського, Ю. Шкрумеляка, В. Сосюри, Яра Славутича, Янки Купали та багатьох поетів молодшого покоління.

Ще зі студентських років С. Стельмахук записував фольклор. Цю працю він продовжував зі студентами й викладачами кафедри теорії й історії музики

Дрогобицького педінституту ім. І. Франка. З його ініціативи було видано збірник “Перший ужинок (матеріали фольклорної практики 1989—1994 рр.)”.

Значний спадок композитора і у галузі духовної музики. У 2007 році вийшла друком його "Служба Божа. Для мішаного хору“, яка була написана протягом 1949-1951 років у безбожні радянські часи і завершена у 1988-1992 роках. Відомі багато колядок в обробці С. Стельмашука.

Професор С. Стельмашук був різносторонньою, цікавою, діяльною особистістю – диригентом, педагогом, науковцем, культурно - громадським діячем, патріотом, який уміло поєднував власну креативність і професійний підхід у праці з бажанням допомагати і ділитися досвідом.

Помер Степан Стельмашук 5 січня 2011 року у Львові.

Професор Стельмашук належить до тієї когорти митців, які ніколи не міняли поглядів на найголовніше – Україну, її минуле, сучасність, її святині, а, головне, її молоде покоління, здатне творити міцну будучність рідного краю. Збірники вокально-хорових творів професора Степана Стельмашука суттєво доповнюють картину його подвижницької праці, в ім'я духовної розбудови Незалежної України.

Степан Стельмашук і сучасність

У 2007 році вийшла друком його «Служба Божа. Для мішаного хору», яка була написана протягом 1949—1951 років у безбожні радянські часи і завершена у 1988—1992 роках. Відомі багато колядок в обробці С. Стельмашука.

Радимо прочитати про Степана Стельмашука:

- Блашків В.С., Гушоватий П.В. Степан Стельмашук - хоровий диригент, композитор, фольклорист, педагог. - Дрогобич: Просвіт, 2014. - 184с.

- Козачок, М. Благословенна музики соборність: Одверто про Степана Стельмашука // Тернопілля' 95: Регіон. річник. - Тернопіль: Збруч, 1992. - С. 692 - 696. Стельмашук Степан: Біогр. довідка // Тернопілля' 97: Регіон річник. - Тернопіль: Збруч, 1997. - С. 705.

- Стельмашук Степан Ількович // Мистецтво України: Біогр. довідник. - Київ: Українська енциклопедія, 1997. -

С.561.

- Стельмашук Степан Ількович // Тернопільський Енциклопедичний Словник. - Тернопіль: Збруч, 2008. - Т.3. П - Я. - С.344 - 345.
- Стельмашук Степан Ількович // Музична Тернопільщина: Бібліогр. покажчик. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. - С.107 - 109.
- Стельмашук С. Ансамблі та пісні: репертуарний збірник / упор. П. Гушоватий. Дрогобич : Посвіт, 2010. 86 с.

* Стельмашук С. Вибрані хорові твори: репертуарний збірник / упор. П. Гушоватий. Дрогобич : Вимір, 2006. 48 с.

* Стельмашук С. Народні пісні для хору: репертуарний збірник / упор. П. Гушоватий, Ю. Добуш. Дрогобич : Швидкодрук, 2008. 87 с.

